

Сърцето на фараона закоравя

Урок 6

inTro

Прочети Изход 9.

Вникни в библейския текст.

Имам ли някакъв контрол върху това?

Едно от най-трудните предизвикателства, пред които се изправят християните, е да разберат каква роля играе Бог в техния живот и в света около тях. Всички християни вярваме, че нашият Господ е мощен Бог, който може и отговаря на молитвите на Своите последователи. Но как се случва това? Дали Бог принуждава някои хора да действат против Своята воля, за да отговори на молитвата на други? Дали Той насочва решението на отделната личност? Християните често са предизвиквани да определят кога и как Бог показва Своята сила, когато става въпрос за свободата на всеки отделен човек.

Въпросът колко контрол имаме над своя живот и действия е обект на ревностни дебати. През вековете много християнски църкви проповядват доктрината за предопределението по начин, който оставя твърде малко пространство на свободната воля. Августин, епископът на Хипо, Северна Африка, твърди, че значението на предопределението е, че Бог определя човешката съдба – че Неговата благодат, която Той дава свободно на Своите избраници, е необходима, за да се обърне падналата човешка воля в такава, която е угодна на Бога. Казано по този начин, Бог става единствения арбитър на това кой ще бъде спасен.

Църквата в дните на Августин в крайна сметка не приема неговата интерпретация, но по време на протестантската реформация, почти хиляда години по-късно, Мартин Лутер и особено Джон Калвин използват идеите на Августин, за да формулират някои от своите разбирания за Божията роля в спасението на човечеството. Калвин в крайна сметка изказва предположение, че Бог избира както да спаси избраните, така и да осъди грешните – че Той предопределя някои за небето и някои за ада. Адвентистите виждат много проблеми с доктрината за предопределението. Този дебат е директно свързан с пасаж за тази седмица, където продължаваме нашето изучаване на Божията роля в избавлението на евреите от робство.

inScribe

Прочетете Изход 9 от превод по ваш избор.

Препишете любимите си стихове. Можете също така да преразкажете пасажа със свои думи, да скицирате или да направите мисловна карта на главата

Огради повтарящите се думи/идеи.

Подчертай важните за теб думи/идеи.

Свържи със стрелки онези думи/идеи, които се допълват.

Наизусти любимия си стих от Изход 9.

Някога случвало ли ви се е продължително да пренебрегвате Божиите поръчения? Как се отрази това на вашата връзка с Него?

Кой закорави сърцето на фараона?

Когато Бог за пръв път се появява на Мойсей в горещия храст при хълма Хорив, Той го предупреждава относно предизвикателството, което му предстои в комуникацията с фараона: „Но Аз зная, че египетският цар няма да ви остави да отидете, докато не бъде накаран със сила“ (Изход 3:19). В следващата глава, Бог се изказва по друг начин: „Когато се завърнеш в Египет, внимавай да вършиш пред фараона всички чудеса, които дадох в ръката ти; но Аз ще закоравя сърцето му и той няма да пусне народа“ (4:21). В тези две изказвания намираме описание както на свободната воля на фараона, така и на Божията сила. От една страна, фараонът не иска да пусне хората. От друга, Бог действа, за да закорави неговото сърце по този въпрос. И така, кой владее нещата?

Ние получаваме по-ясен поглед, ако продължим да следваме разказа през различните язви. На първоначалната молба на Мойсей фараонът отговаря предизвикателно: „Но фараонът запитва: Кой е Йехова, че да послушам гласа Му и да пусна Израил? Не познавам Йехова и затова няма да пусна Израил“ (5:2). Чрез язвите той ще разбере. Преди Аарон и Мойсей да отидат отново при царя, Бог повтаря: „Но Аз ще закоравя фараоновото сърце и (...) ще умножа знаменията Си и чудесата Си в Египетската земя“ (7:3). Тогава, след чудото на жезъла, който става змия, Мойсей описва реакцията на владетеля, пишейки: „А сърцето на фараона се закорави. След това Господ каза на Моисей: Сърцето на фараона се закорави дотолкова, че той отказва да пусне народа“ (ст. 13,14). Това продължава, като разказа твърди, че или фараонът „закоравява сърцето си“ (8:15), или неговото сърце „се закорави“ (7:13, 22; 8:19). Никой от тези изрази не твърди, че Бог прави това. Това е дело на самия фараон.

Разказът се променя в Изход 9:12, където Бог се намесва и закоравява сърцето на египетския цар. Важно е да се отбележи, обаче, че това се случва чак след спускането на шест язви. След всяка една напаст, фараонът закоравява своето сърце. Бог му дава много възможности да се подчини на Неговата воля, но въпреки това владетелят упорито върви по своя път, противоположен на Божиите наредби. След седмата язва, текстът отново описва как фараонът закоравява сърцето си (9:34). После, след осмата и деветата напаст, и преди десетата, разказът отново казва, че Бог закоравява неговото сърце (10:20; 11:10). Това действие на Бога не е случайно. Когато Божието присъствие идва в близост до човека, се случва промяна. Сърцето или става по-меко, или се закоравява. Невъзможно е да останем неутрални, когато получим вест от Бога. Фараонът многократно отказва да смекчи своето сърце и срещата с Божиите чудеса го правят още по-неотстъпчиво. Всеки зов, всяка язва, всеки укор прави неговото сърце още по-упорито.

Какви специални послания Изход 9?

Кои части от него са трудни?

Какви въпроси възникват в теб?

Кои са библейските принципи, които откриваш в текста?

В коя област от живота си можеш да приложиш Изход 9?

Иска ли ви се да знаете бъдещето? Защо?

Ако Бог знае бъдещето, каква част от него мислите, че контролира?

Въпрос на свободна воля

Въпросите за свободната воля, повдигнати от историята за закоравяването на сърцето на фараона, получават повече внимание в Новия завет. В писмото на Павел до римляните, дискутирайки привидното неизпълнение на Божиите обещания, Павел завършва своя аргумент относно Божието познание и контрол на човешките действия с историята за фараона. Апостолът първо напомня на читателя как Бог съобщава на Ребека относно близнаците, които носи, че „По-големият ще слугува на по-малкия“; както е писано: „Яков възлюбих, а Исав намразих“ (Римляни 9:12,13). Осъзнавайки, че тази римска публика може да разбере погрешно тези изказвания относно Божиите отношения с Яков и Исав, Павел бързо добавя: „И така, какво? Да кажем ли, че има неправда у Бога? Да не бъде!“ (ст. 14). За да подкрепи това заключение, Павел цитира Изход 33:19: „И ще покажа милост към когото ще покажа, и ще пожала когото ще пожала“. Тук Павел набляга на това, че Бог е над всичко друго, приписвайки само на Него правото да избира какво да прави със собствената Си милост и състрадание.

Както споменахме по-горе, Павел използва историята на фараона, за да завърши своя довод (Римляни 9:17,18). Базирайки се на тези стихове, много християни учат, че хората нямат избор, когато става въпрос за тяхното спасение – че Бог избира на кого да покаже милост и чие сърце да закорави.

Няколко неща могат да пояснят думите на Павел. Първо, в пасаж за Яков и Исав Павел цитира два отделни текста от Стария завет. Първият се намира в Битие 25:23, а втория в Малахия 1:2,3 – съответно първата и последната книга на Стария завет. Божиите изказвания за това как по-големия ще служи на по-малкия и как обича единия, а мрази другия, са разделени от хиляда години. Павел знае това, но много читатели не го знаят. Когато познаваме историята на Стария завет, ние осъзнаваме, че Божиите думи, че Той мрази Исак, идват след като векове наред Исак и неговите потомци, едомците, се държат като врагове, а не братя, на Яков и неговите потомци, израилтяните.

Когато се опитваме да разберем Божиата роля, както Павел я описва в Римляни, 9 глава, е изключително важно да помним, че фараонът е решен да отхвърли Божиата заповед да пусне израилтяните. Бог се намесва и закоравява неговото сърце чак след като той показва, че в никакъв случай не би смирил себе си и не би смекчил сърцето си пред Бога – дори да е изправен пред възможното унищожение на своята нация и семейство.

Разбирането на историята в „Изход“ ни помага да осъзнаем идеята, която Павел представя в „Римляни“. Апостолът иска да ни стане ясно, че нищо в Божиите отношения с хората не е случайно или извън Неговото знание и план. Когато Библейските автори казват, че Бог владее нещата, това не отслабва нашата собствена свободна воля да отговорим на Божия зов.

Каква връзка имат следните стихове с Изход 9?

За какви други стихове/обещания се сещаш във връзка с Изход 9?

Бог вижда бъдещето:

Съдии, 12 глава

Лука 1:5-25

Йоан 13:18-30

Условни пророчества:

Йеремия 18:1-10

Йона, 3-4 глава

Божие желание за всеки човек:

Ефесяни 1:2-5

1 Тимотей 2:3,4

2 Петър 3:9

Разгледай Изход 9 отново и открий Исус в него.

Как преоткриваш Исус тук?

Какво ти казва Исус чрез Изход 9?

Какъв е твоят отговор на този призив на Исус? Помоли се.

Какво прави Исус, за да спаси Юда? Според вас, защо не се получава? Какво ви говори изходът от тази ситуация за това как си взаимодействат Божието всезнание и нашата свободна воля?

Свободен ли съм?

Много хора се борят с историята на Юда Искариотски, която споделя няколко прилики с тази на фараона и неговото кораво сърце. Юда е част от най-вътрешния екип от ученици, които трябва да се научат от своя Учител и да станат водачи в Божия план да бъде разнесена добрата новина на света.

Обаче, в историята на този ученик има проблем. Еврейските писания пророкуват, че някой ще предаде Месията. Псалми 41:9 казва: „Да! Самият ми близък приятел, на когото имах доверие, който ядеше хляб ми, вдигна своята пета против мене“. Захария също намеква за предателство срещу Пастира на Израил – Исус (Захария 11:12,13). По време на Последната вечеря Исус казва: „Истина, истина ви казвам, един от вас ще Ме предаде“ (Йоан 13:21). Действията на Юда са ясно пророкувани и очаквани, но каква роля играе неговото свободна воля в тази трагична история? Дали той трябва да предаде своя Учител?

Търсейки да разберем как Исус и пророците от Стария завет знаят какво ще направи Юда много преди самото му действие, може да е полезно да разгледаме как Исус се отнася към него до момента, в който Писанието ни казва, че Сатана влиза в него (Лука 22:3). От евангелието на Йоан ние научаваме, че Исус и Юда най-вероятно седят един до друг, тъй като Учителят лично му дава да яде хляб. Да поднесеш на някого храна директно или да го нахраниш е знак на искрена любов и близост. Дори и днес на сватбените тържества много култури имат традициите младоженците да се нахранят един друг със сватбена торта. И така, когато Исус предлага на Юда храна от собствените Си ръце, Той ясно му предлага любов и приятелство. Предсказанието на Исус за действията на ученика не е формално изявление за предопределение, а по-скоро последен апел – подобен на проповедта на Йона пред ниневийците (Йона 3:1-4). Иначе, защо би предложил на Юда шанс да вземе различно решение? Знаейки това, ние можем да видим, че боговдъхновените пророчества в Стария завет (както и изказванията на самия Исус) по никакъв начин не принуждават Юда да прави каквото и да е. Чрез това парче хляб Исус взима решението да го призове към разкаяние. Юда отхвърля тази възможност със собствената си свободна воля, показвайки, че Божието предумисъл за нашите решения не означава, че сме принудени да изберем определен път.

Взаимодействията на Бога както с Юда, така и с фараона ни напомнят колко е важен начина, по който реагираме на Неговите покани. Всеки път, когато отхвърляме Божия призив, става все по-лесно да Го отхвърлим и следващия път. Обратното също е вярно. Всеки път, когато следваме Бога, ние получаваме още сила, за да направим правилния избор и по-нататък.

Как можеш да приложиш Изход 9 в живота си през тази седмица?

Какви лични решения базираш на библейското ти изследване през тази седмица?

Какви са практичните стъпки, които ще предприемеш?

Някога виждали ли сте как Бог нарежда събитията и използва несправедливи хора, за да изпълни Своите цели?

Съпротивление срещу Божиата воля

„Бог всъщност не направи фараона инатлив и непреклонен. Той продължаваше да му дава светлина, а нарастващата упоритост на царя даде своя сигурен резултат. Когато се съпротивляваме на Божиата воля, семената на непослушанието биват засеяни и тогава жънем жетвата на злото. Едно семе на неверие произвежда друго по-силно. Когато се подчиняваме на Божиата воля, сеем семена, които ще произведат богата жетва за добро. Посятото семе е онова, което ще бъде пожънато, защото то се размножава. „Каквото посее човек, това и ще пожъне“. Бивайки отговорни, ние всички решаваме за себе си каква ще бъде жетвата.

Бог никога не подтиква никого към поквара. Той никога не кара човека да стане отчаян в своя бунт. Той не желае никой да погине, а иска всички да бъдат спасени. Но Господ не насилва никого да приеме светлината. Ако след дълга борба с някой човек, Бог види, че той не желае да се предаде, Бог го оставя да упражнява своята вродена омраза. Той го предава на най-лошия от всички тирани – Аза“ (Уайт, Е. Младешкият ръководител, 25 май 1899 г.).

„Господ каза на Мойсей: „Когато се завърнеш в Египет, внимавай да вършиш пред фараона всички чудеса, които дадох в ръката ти; но аз ще закоравя сърцето му и той няма да пусне народа“. Тоест, тъй като фараонът отрича проявата на всемогъщата сила, това ще го направи по-суров и по-непоколебим в неговия бунт. Но Господ ще вземе надмощие над този надменен монарх, така че неговото упорство и перверзия ще накарат Божието име да бъде възхвалявано пред египтяните и пред Неговия народ“ (Уайт, Е. Знамения на времето, 26 февруари 1880 г. – англ. изд.).

„Не че Бог го бе създал за тази цел, но Неговото провидение бе наредило събитията така, че да го постави на трона в определеното време за избавлението на Израил. Макар този горделив тиран чрез своите престъпления да бе отблъснал Божиата милост, неговия живот бе запазен, така че чрез неговата упоритост Господ да извърши Своите чудеса в египетската земя. Божието провидение подрежда събитията. Той би могъл да постави на трона по-милостив цар, който не би посмял да се противопостави на мощната проява на божествената сила. Но в този случай, Господните намерения нямаше да се изпълнят“ (Уайт, Е. Патриарси и пророци, с. 267, 268 – англ. изд.).

Сподели откритото през тази седмица с младежката си група.

Сподели преживяното през тази седмица в следствие от това, което откри в Изход 9.

Заедно обсъдете следните въпроси:

Как си обясняваш това, че Бог закоравява сърцето на фараона? Основи своя отговор на Библията.

Какво е Божието желание за всички хора? (1 Тимотей 2:3,4; 2 Петър 3:9)

Какви са реакциите на някои от слугите на фараона? (Изход 9:18-22; 10:7; 11:3)

Ако беше египтянин, кои събития биха ти повлияли най-много в твоето решение дали да се довериш на Мойсей, или не?

Ако беше вярно това, че Бог произволно избира определени хора да бъдат спасени, а други да бъдат изгубени, каква би изглеждал Неговия образ?

Как си обяснявате напрежението между човешката свободна воля и божествения суверенитет?

Дали Бог някога променя своите решения? Кога и защо? (Йеремия 18:7-10; Йона 3:10)

Как се чувствате, знаейки, че Бог има план да ви спаси? (Ефесяни 1:3-5).

Някога молили ли сте се с молитва, изискваща Бог да промени някого, за да получите отговор? Какво се случи?

Как може сърцето ви винаги да бъде меко за Бога, така че да не ходите по пътя на фараона?